

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 4 - Wed. Sept. 4, 1996

FINNISH AMERICAN WEEKLY

92. vuosikerta Vol. XCII No. 35

50 cents

Pohjolan pääministerit koolla Helsingissä

Baltian maita halutaan auttaa tukemalla niiden EU-jäsenyyttä, kertoivat Pohjoismaiden pääministerit viimeviikkoisessa kesäkokouksessaan Helsingissä. Pohjoismaat painottavat lähialueyhteistyötä Itämerellä ja Barentsin alueella. Pohjola ei lähde takaamaan Baltian turvallisuutta. Baltialla pitää olla oikeus tehdä itse päätökset turvallisuus-politiikasta.

Suomen pääministeri **Paavo Lipposen** (sd) isännöimään kokoukseen osallistuivat pääministerit **Poul Nyrup Rasmussen** Tanskasta, **David Oddsson** Islannista, **Gro Harlem Brundtland** Norjasta ja **Göran Persson** Ruotsista.

Kokouksessa Suomen Eurooppaministeri **Ole Norrback** (r) esitteli pääministereille Suomen johdolla rakennetun ehdostuksen Pohjoismaiden lähi-aluestrategiasta. Pääministerit hyväksyivät sen pohjasuunnitelmaksi.

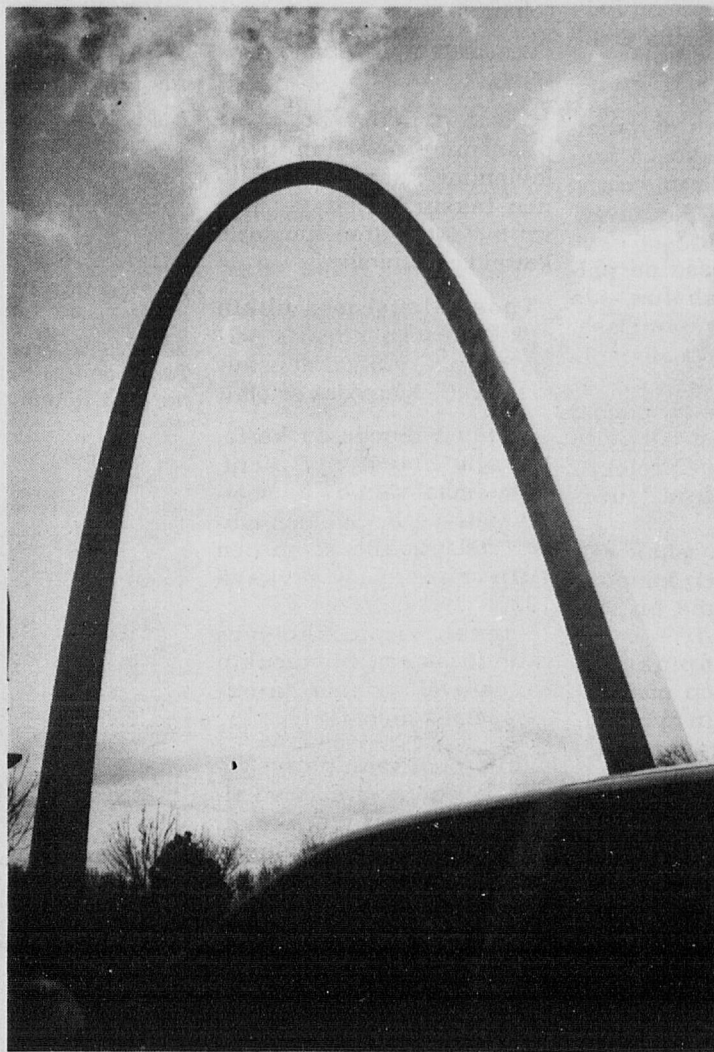
Muista kokouksessa käsiteltyjä asioita olivat muun muassa energiapolitiikka ja ajankohtaiset EU-asiat. Pääministereiden ohjelmassa oli myös presidentti **Martti Ahtisaaren** tapaaminen presidentin linnassa.

Tapakasvatus esille eduskunnassa

Koulu voi Suomen opetusministeri **Olli-Pekka Heinosen** (kok) mielestä opettaa tervehtimistä, kohteliasta ja rauhallista käyttäytymistä, pöytä-tapoja ja pehlinkäyttämistä.

"Koulu on varsin sopiva paikka tapojen harjaanuttamiseen, sillä oppilaitoksissa kohtaa suuri joukko ihmisiä toisensa arkisissa, hyvin tavanomaisissa tilanteissa. Tapakasvatus käsittää koulun koko toiminnan, josta yksikään opettaja tai oppilaine ei voi sanoutua irti. Eri oppilaineilla on oma tehtävänsä tiedon ja perinteen välittämisessä. Erityisesti valinnaiskurssit tulisi muokata siten, että tapakulttuurikysymykset sisältyvät opetettavaan ainekseen", sanoo Heinonen.

"Opetushallituksen päätöksellä, joka tulee voimaan lukuvuonna 1996-97, koulujen on laadittava omiin opetussuunnitelmiinsa kuvaus koko kouluyhteisöä velvoittavasta hyvien tapojen edistämisestä. Tämän perusteella opetushallitus tekee selvityksen kahden vuoden kuluttua siitä, miten tapakasvatus kouluissa on edistynyt", kertoo ministeri Heinonen.



America's Gateway to the West

Shown above is the arch of Jefferson's National Expansion Memorial in St. Louis, Missouri, was designed by Finland-born Eero Saarinen (1910-1961). Its height is 630 feet. To visit the Saarinen arch has been one of the long-time goals of Toini Laakso, of Fitchburg, MA. This past spring Laakso was able to visit the arch, and writes about her visit on page 6. photo: Toini Laakso

Special offer for new RAIVAAJA subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVAAJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1996. Regular USA subscription rates are \$23.00 a year, \$15.00 for six months, and \$11.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 4 - 8

• Ollie Manninen recounts the day he pulled Bob Dole to safety

• FinnFest coverage continues

From the desk of Stig Häggblom:

TALLINNASSA

Käynti Virossa ja Tallinnassa kuuluu suomalaisten kesäharrastuksiin nykyisin. Käydäänhän siellä talvella, kun on niin paljon halpaa ostettavaa lujalla Suomen markalla.

Kävin siellä minäkin.

Valitsin Tallinkin lippulaivan *Georg Otsin*, koska tunsin varhain kuolleen suuren laulajan ja Tapio Rautavaaran hyvän kaverin.

Vapaassa Virossa on paljon uutta yrityshalua. Ja vaikka museokaupungissa, josta löytyy runsaasti jopa yli 800-vuotisia muistomerkkejä ja edelleen paljolti korjattavaa, kärsivällisyyttä ja rahaa vaativat projektit ovat hyvää vauhtia joutumassa työn alle.

Helsinki on nykyisin kesäisin kansainvälinen kaupunki, mutta Tallinna on sitä vieläkin enemmän.

Muistan olympiakesän 1980, jolloin Viron pääkaupunki oli melkein tyhjänä, vaikka olympiapurjehdus tapahtui täällä Piritan vesillä.

USA boikotoi kisat ja se tuntui varsinkin Tallinnassa. Kisoja varten rakennettu Olympia-hotelli oli melkein tyhjiällä eikä Suometakaan tullut odotettuja kisavieraita. Ne, jotka lähtivät, menivät Moskovaan yleisurheilua seuraamaan.

Stockmann on rakentanut uuden tavaratalon 500 metrin päähän Viru-hotellista.

On täällä monenlaista suomalaista yrittäjää, mutta tämä Stockmann on erikoinen projektinsa laajuudessa ja rohkeudessaan.

Virolaiset ovat tähän tyytyväisiä.

"Kaikki hyötyvät ja me pääsemme nopeimmin jaloillemme", sanoi ystävällinen taksin kuljettaja, joka vei meidät Piritan luostarin kauniille raunioille.

Tuossa lauseessa olikin nykytilanteen kuvaus pelkistettynä. Kuljettajan automerkki? Mercedes se oli.

Suomen lähelle on kertaheittolla ilmestynyt pieni, vapaa maa, vain 81 kilometrin etäisyydelle Suomen lahden eteläpuolelle, aivan niin kuin ennen sotasyksyä 1939.

Vapaan Viron läheisyys vauhdittaa nyt Suomenkin kansainvälistymistä ja eurooppalaistumista.

Viron oma valuutta on vaka, koska se oivallisesti sidottiin Saksan markkaan, mutta nykyoloissa Suomen markka tuntuu olevan "se kaikki kaikessa".

Tialne muistuttaa aika lailla sitä, mikä vallitsi Ruotsin ja Suomen välillä toisen maailmansodan loputtua. Ruotsi oli niskan päällä, koska oli säästynyt sodankäynniltä, ja suomalaisten oli otettava vauhtia



Tässä on osa Tallinnan Keski-iltana. Kaupunki on tanskalaisten alulle panema, Tanskan Linnustorn, siltä sai nimen alkunsa. Tässä on Margaretan lähes 800-vuotinen pyöreä linnustorn.



Viihtyisiä päivä- ja iltapaikkoja viillisee päivä päivältä yhä kansainvälisemmässä Tallinnassa. Suomalaiset käyvät täällä paljon kauppaa, ja ovat tervetulleita. Näin virolaiset väittävät.

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Periodicals postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaja, P. O. Box 300, Fitchburg MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX 508-343-8147

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

pohjakerroksesta.

Tämä vei aikansa, mutta se onnistui.

Sen näkee nytkin. On selvää, että tilanne sellaisena kun se nyt on, asettaa melkoiset moraaliset ja inhimilliset vaatimukset suomalais-

sille.

Virolaiset ovat veljeskaamme, sen me tiedämme ja tunnustamme. Olkaamme kohteliaita toisillemme!

Kun erittäin kauniin iltauringon loisteessa Georg Ots teki kolmituntisen pa-

luumatkansa Helsingin Länssisatamaan, oli takakannella sadoittain tanssivia ja iloitsevia ihmisiä.

Tuli kerta kaikkiaan mieleen, että elämä näillä vesillä ja rantamilla oli selvästi saanut käänteen parempaan suuntaan.

Exchange rate

August 28, 1996

1 Finnish mark = US \$.2232

1 US \$ = 4.4802 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

MUISTA

testamentissasi

RAIVAAJAA!

Siten turvaat
suomalaisten perinteiden
jatkuvuuden.

Nimipäivät



Syyskuun 4 p., Ansa
Syyskuun 5 p., Mainio
Syyskuun 6 p., Asko
Syyskuun 7 p., Arho, Arhippa
Syyskuun 8 p., Taimi
Syyskuun 9 p., Eevert, Isto
Syyskuun 10 p., Kalevi,

Kaleva
Syyskuun 11 p., Santeri, Ali,
Ale, Aleksanter
Syyskuun 12 p., Valma, Vilja
Syyskuun 13 p., Orvo
Syyskuun 14 p., Iida
Syyskuun 15 p., Sirpa
Syyskuun 16 p., Hellevi,
Hillevi, Hille, Hilla
Syyskuun 17 p., Alli, Alla

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1996: \$9,941.04

Irja "Iddie" Linnan muistolle

Elra & John Perko, Lunenburg, MA\$50.00

Litsa Talix, Hancock, NH\$10.00

John & Natalie Ratila, Fitchburg, MA\$20.00

Hilkka I. Nourse, Marshfield, MA\$10.00

Kiltos lahjoittajille!

FinnFest USA '96:n suurin vetonumero oli Lakeview Arenalla pidetty juhlakonsertti. Vierailevana orkesterinjohtajana toimi juhlaa varten tilatun sinfonian säveltäjä Atso Almila ja solisteina esiintyivät baritoni Jorma Hynninen, harpunoittaja Laura Hynninen ja pianisti Ilmari Rälkkönen.

Hynninen osallistuminen juhliille käynnistyi kaksi vuotta sitten. FinnFest sopi mukavasti kilpisen laulajan aikatauluun Chicago'n Ravinia Festivaalin ansiosta, minne Hynninen matkasi Marquetista.

Hynninen kertoi esiintyneensä FinnFestin alla Ironwoodissa sen naapurikaupungissa Wakefieldissä asuvan serkkunsa perheen iloksi.

"Tämä oli mieluisa ja mukava tehtävä", Hynninen totesi, lisäten olevansa hyvillään voidessaan esiintyä tyttärensä Lauran ja tämän opiskelutoverin Ilmarin kanssa juuri

suomalaisyleisölle.

Juhlakonsertin ohjelmistosta Hynninen kertoi päättäneensä yhdessä John Kiltisen kanssa. Sibeliuksen lisäksi Hynninen lauloi Merikantoa, Handelia sekä Ralf Gothonin sovittamia suomalaisia kansanlauluja.

Hynninen toimi myös solistina Atso Almilan säveltämässä *Mine Paras Vain* sinfoniassa, mikä perustuu Aleksis Kiven Seitsemän veljeksien runoon hyvästä emännästä. Sinfonian sanoituksen oli muokannut Antti-Einari Halonen.

Vaikka Hynninen on tuttu laulaja Yhdysvalloissa, Ironwoodin ja FinnFestin esiintymiset olivat ensimmäiset, jolloin hänen yleisönsä oli suurelta osalta suomalaisvoittoista. Niinpä hänen mielestään *Mine Paras Vain*ssa jatkuu sivulla 10

FinnFestin musiikkiantia

Mine Paras Vain sinfonian säveltäjä Atso Almila kertoi oman mukaantulonsa alkaneen Amerikan Poikien Paul Niemistön kautta.

"Olemme tuttuja 20 vuoden ajalta", hän selitti. Molemmat ovat pasuunisteja ja he ovat olleet mukana samoilla musiikkileireillä.

John Kiltisen poika Eric soittaa Amerikan Poijissa, ja hänen ehdotuksestaan isä kääntyi Almilan puoleen sinfonian syntymiseksi.

"Kaksi vuotta sitten lähdimme alkuun, ensin käyttämällä ahkerasti faxia. Mietimme, mikä on teema, minkä ympärille teos luodaan."

Ajatus englilkan käytöstä tuli USA:n puolelta. Aleksis Kiven tekstin käyttäminen puolestaan oli Antti-Einari Halosen idea. Halonen, Kansallisteatterin ohjaaja, ja Almila ovat tehneet paljon yhteistyötä vuosien mitaan.

Vaikka Almila ei ollut seuraamassa tšekäläisen orkesterin (the Superior Festival Orchestra) harjoituksia, hän tiesi kaiken pelaavan hyvin, koska "ammatti-ihmiset täällä harjoittelivat".

FinnFest-viikolla pidettiin kahdet harjoitukset, missä tavallaan aloitettiin nolasta, koska se oli ensi kerta kun kaikki - orkesteri, solisti ja kuoro - olivat mukana.

Kysyttäessä Almilan mielipidettä kantaesityksestä, hän kertoi olevansa "ihan tyytyväinen olosuhteisiin katsoen". Konserttihan pidettiin urheiluhallissa, minkä akustiikka

ei suinkaan ole paras mahdollinen. Almilasta oli ikävää, kun muusikot joutivat soittamaan sähkövahvistin.

Hän pitää mahdollisena, että *Main Paras Vain* tullaan esittämään Hynnisen kanssa toistamiseen, mahdollisesti Kuopiossa tai Joensuussa. Almila näkee sinfonian pitkinä projektina.

Sinfonian eteenpäin viemisen vaatii markkinointia, "mutta emme muuta englilskaa", hän kommentoi.

Almila on vuodesta 1993 johtanut Joensuun kunnallisorkesteria ja vuodesta 1995 hän on lisäksi toiminut Kuopion kaupunginorkesterin taiteellisenä johtajana.

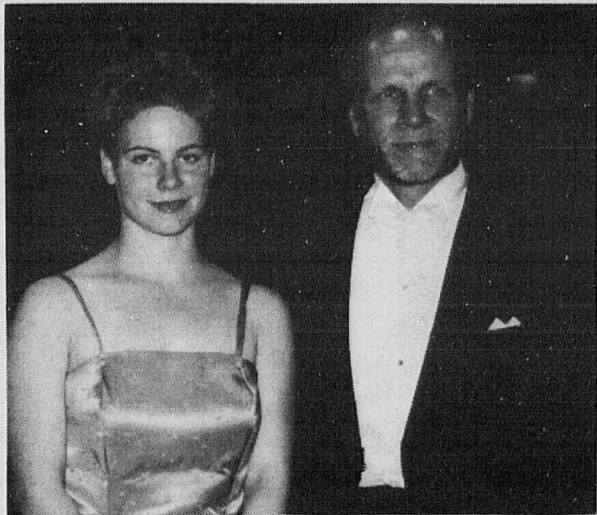
"Olin USA:ssa stipendimatkalla kaksi vuotta sitten.

Kiersin paljon ja tapasin myös John Kiltisen Minneapolisisissa keskustellaksemme tilaussonfoniasta", Almila kertoi.

Almila kertoi Suomessa jo kuultavan aika paljon FinnFestistä. Hänelle itselleen osanottajien ikäjakautumisen oli odotettua positiivisempää.

"Aika hyvin nuoremmat ja lapset tuntuvat olevan mukana kuvioissa", hän totesi. Koko touhun hän näki täysin amerikkalaisena ilmiönä. Koko kaupunki oli mukana perinteen juhlimisessa.

Kotona Suomessa Almila kertoi "koko ajan jotain olevan työn alla". Sinfoniaorkesterin johtamisen lisäksi hän on viime aikoina panostanut paljolti myös kamarimusiikkiin. Työn alla on parhailaan fagotti konsertto, mitä jatkuu sivulla 10



Baritoni Jorma Hynninen (oik) esiintyi harpunoittaja tyttärensä Lauran kanssa.



Mine Paras Vainin säveltäjä Atso Almila (vas) teoksen tilaajan John Kiltisen seurassa ensiesityksen päätyttyä.

Valloittaako Benecol maailman?

Raision Yhtymän valmistama suomalainen Benecol-margariini alentaa kolesterolia. Julkisuudessa on ennustettu tuotteelle loistavaa menestystä maailmalla, Yhdeksi avainmarkkina-alueista on arveltu Yhdysvaltoja. Sanomalehti *Demari* tenttasi äskettäin Raisio Yhtymää seuraavasti:

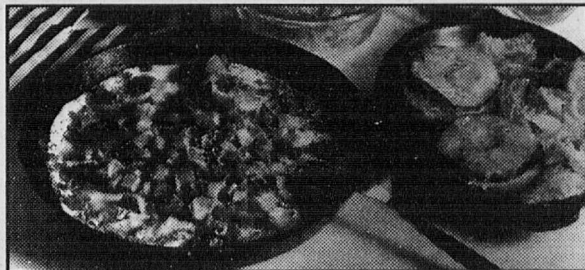
Kuinka suuri menestys Benecolista on tulossa, tiedottaja Sten von Hellens Raision Yhtymästä?

"Lopullista mittakaavaa emme tiedä. Olemme viisaampia vuoden loppupuolella, kun Benecol-margariinissa vaikuttavaa aktiiviatetta valmistava tehtaamme valmistuu Raisiossa.

On kerrottu, että Benecolin tuotanto voidaan viisinkertata, kun tehdas valmistuu. Onko näin?

"Se on liikaa sanottu, mutta kun tehdas valmistuu, tiedämme kuinka paljon margariinia Suomeen menee. Nyt emme pysty valmistamaan niin paljon kuin kotimaassa on kysyntää. Tuotteen ei tarvitse olla välttämättä margariini. Aktiiviatte (kolesterolia alentava) voidaan lisätä kaikkiin tuotteisiin, joissa on rasvaa.

Onko ulkomailta tullut kyselyjä



Perinteiset epäterveelliset rasvaruoat saattavat haitallisen siirtyä historiaan Benecolin myötä.

Benecolista?

"Ulkomailla on suurta kiinnostusta, Jotain kertoo sekin, että Raision Yhtymän osakekannasta 49 prosenttia on ulkomaisessa omistuksessa.

Onko ulkomailta tiedusteltu esimerkiksi valmistusolouksien ostamista?

"Kyllä. Tämän tyyppisiä kyselyjä on jatkuvasti. Niitä on tullut ympäri maailmaa.

Entä Yhdysvaltojen markkinat?

"Se on suuri markkina-alue, ja siellä kansa on kiinnostunut terveydestään. Mutta meidän täytyy tutkia tarkasti paikallisia sääädöksiä. Emme voi lähteä liikkeelle ilman, että selkä olisi turvattu viranomaisiin päin... Mutta totta kai katsomme millaisella reseptillä voimme lähteä sinne.

Ainakkin julkisesti Benecolista on luotu odotuksia. Ovatko ne teidän omia arvioita vai toimittajien tekemiä?

"Ne ovat sijoittajien ehdotuksia. Emme ole itse ottaneet niihin kantaa ollenkaan. Ulkomaisten sijoittajien analyysit menevät laidasta laitaan. On sellaisia, jotka sanovat, ettei tästä tule mitään, ja sellaisia, joiden mielestä Benecolilla on ruusuinen tulevaisuus.



1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Terveiset Lepokodilta ja Leijona safarilta!

Pistäydymme pikku retkellä "serkkujemme" parissa Leijona safarilla viime viikolla, tarkemmin tiistaina.

Meillä oli tosi iloinen matka, vaikka meinasimmekin muuttua villieläimiksi, melkeimpä leijoniksi, koska lounaamme myöhästyi peräti kaksi tuntia. Kaikkea sattuu, kun on retkellä.

Ja saimmehan me vihdoin lounasta masuihimme kuitenkin, että näin!

Kiitos St. Andrews kirkolle jumalanpalveluksesta sekä pastori Törmälälle keski- viikkoisesta hartaushetkestä.

Kumarrus, niaus ja pokkaus meidän vapaaehtois-työntekijöillemme ja viihdyttäjillemme Charlielle, Paavo Kukkarolle, John ja

Sylvia Knutilalle, Sylvia Soderstromille ja Leo Jaakkolalle.

Me vietimme kivan jäätelöhötkien keskiviikkona. Oksanotto oli niin runsas, että meinas jäätelö loppua kesken, onneksi ei sentään.

"Kesä" on kohta ohi, mutta me voimme jatkaa jäätelöhötkien pitoa, sillä Floridassa on ikuinen kesä!

Tervetuloa Lepokodille: Fanny Taavola. Toivottavasti viihdyt kanssamme!

Kiitos Ester Kalliolle "Finn Heritage" kirjasarjan lahjoituksesta. Se on todella mielenkiintoinen ja se tuottaa monelle iloa.

Hyvää viikon jatkoa, voikaa hyvin ja muistakaa, että nauru pidentää ikää jne.

Terveisiä
Anu Delcourt

*The Finnish-American***RAIVAAJA****FinnFest USA '96****We went with high expectations
and they were all fulfilled!**

story & photos by Roy Helander

*continues from last week***Barbeque**

Since Raija and I do not attend FinnFest Banquets, we opted for the Barbeque, held at the arena which now proved to be a much more hospitable venue than at the concert. Over a thousand people were fed a buffet that included hamburgers, sausages, chicken plus salads, and seating was at long tables in two giant rooms.

Three entertaining groups performed in turn in each room, so if you went from one to the other you got to hear "Jälkisyytytys," a family group from Suolahti, Finland - the 14-year-old boy played the harmonium, while his two sisters (15 and 17) fiddled; The Singing Strings (more on them later); Amerilkan Poljat, the excellent brass septet that is leading the resurgence of Finnish American music; Koivun Kaiku, the kantele ensemble from Minnesota, which is this year's winner of the Finlandia Foundation Performer of the Year award; Tallari, a premier folk music ensemble from Finland; the Kisarit, a folk dance group and finally "Conga se Menne", some young men who play reggae style on Finnish flavored texts: "Guess who's coming to sauna...Heikki Lunta!" This was a bargain evening if there ever was one.

Pop concert

The Superior String Alliance had arranged a Finnish American pop concert for a middle school auditorium that matched any small concert hall here in Boston. The program began with the national anthems, Barber's "Adagio for Strings", Copland's "Hoe-down" as well as Sibelius' "Andante Festivo" and "Finlandia".

After intermission we heard Veikko Ahvenainen, the eminent accordionist, in two of his own pieces with orchestral accompaniment: the premiere of "Iltatunnelma" and a touching setting of "Karjalaisia kuvia". The instrument was used as a solo voice over the orchestra quite often and gave no indication of Veikko's amazing technique. A very subdued performance.

The concert closed with Sibelius' "Valse Triste," Strauss' "Emperor Waltz," Radetzky March" and then "The Stars and Stripes



Close-up of Helena Pakola, left, and two of the Singing Strings.



"Conga Se Menne" plays reggae style on Finnish flavored texts



Chairs leading to the tori.

Forever."

The Singing Strings

If I had to pick a favorite, my vote would go to this wonderful group of 15 or 20 young violinists under the direction of Helena Pakola who, in addition to playing serious music, also sing and dance in a well-orchestrated show that flows from beginning to end, without a dead spot in it.

The young folk present popular Finnish tunes, sailor songs, war songs, gypsy songs... all with gusto and the joy of performing in their eyes. An excellent pianist and a string bass player give support to the group, while Pirkko Talola, a former star of the Finnish opera scene, sings serious music with them. A wonderful company!

Sunday morning

A congregation of many hundred gathered for a Finnish worship service at 9 in the morning to celebrate the only event in the entire calendar where Finnish was the principal language.

It was a pleasure to hear the beautiful Finnish of Archbishop John Vikstrom and Bishop Leino Hassinen, as well as the local clergy. I could have done with a few less verses of the hymns, for tickets to a brunch were causing a few anxious glances at my watch as the hour passed 10. I slipped my money to a friend and asked her to put it into the collection and we departed.

The brunch down the hall awaited us and our stomachs were soon filled with a Finnish-style hotel breakfast: juice, coffee, bread, meats and cheeses, sweet rolls, etc. We took another swing around the tori before it closed. It was an excellent one with plenty of space and a food bar which served all day long, so that you could sit and eat and then continue shopping.

The Lower Harbor Park

From our first day in Marquette we had been intrigued with the activities going on all day at the park by the lake that was adjacent to the downtown area. This activity had been arranged for the townsfolk as much as for the festival guests.

From 4 p.m. on daily (from noon on the weekend) one

turn to EXPECTATIONS page 8



Finnish News Digest

Best solution for Baltic security: EU

In an interview with the Swedish daily *Svenska Dagbladet*, Finnish President Martti Ahtisaari states that the European Union is the best solution for the security of the Baltic nations even if joining it takes longer than the countries would hope.

In the interview Ahtisaari clearly rejects the idea of Finland's NATO membership. He says, however, that he understands the Baltic nations' striving for membership.

"The Baltic countries have experienced occupation and deportations, and their recent history is completely different from Finland's past. Therefore their solutions are rather simple," Ahtisaari says.

Ahtisaari was also asked whether the "soft" security model that Finland and Sweden are offering the Baltic nations is enough. He states that Finland has to think first about itself and only then about the Baltics and the rest of Europe. (Finland Society)

Walking forest machine wins prize

A walking forestry machine, developed by the Finnish company Plustech, won second prize in an environmental competition which is considered the world's most prestigious. The new machine was described as a new step toward ecologically sustainable forestry.

The European Better Environment Awards for Industry were presented by Ireland's president Mary Robinson in Dublin. Finland participated for the first time in the event, which is open to companies in the EU countries. There

was a total of 81 entries in the competition. According to the jury, the overall quality was high.

In designing the prize-winning machine, the Finnish designers considered the movements of forest animals. The creation, which has six legs, resembles a huge ant. Electronics in the machine's core control coordination of the legs.

The Plustech machine can move in all directions and turn around in one spot and does not leave permanent tracks in the woods. (Demari)

Helsinki Festival celebrates culture

According to Helsinki Festival's artistic director Esa-Pekka Salonen, this year's program was based on high quality, inventiveness, skill and courage.

The abundant program met the director's expectations. The 12-day festival, which ended September 1, encompassed theatre, dance, music, film, visual arts and literature by both Finnish and foreign artists. The venues ranged from streets to familiar old stages to the Huvila ("Villa") festival tent.

The festival's official visual artists were Juhani Harri and Sweden's Ernst Billgren, who both work in mixed media.

Billgren's exhibition at the Art Hall was a remarkable experience. Sweden's most widely-known contemporary artist turns pictures into objects, combining, for instance, mosaics and traditional painting. Animals are an integral part of Billgren's visual language - the work *Political House* even included two live young sharks.

Another extensive exhibition was Harri's retrospective at the Amos Anderson Art Museum. Harri's art is based on the object and pop art of the 1960s. He creates fairy-tale-

like works out of old things which carry time and place with them.

The biggest theatre production was a play based on Italo Calvino's novel *If on a Winter's Night a Traveler...*, staged at the Kaapelitehdas (Cable Factory). The four-and-a-half-hour spectacle, dramatized by Juha Siltala and directed by Annette Arlander, took the audience to the world of never-ending tales.

The play studies people's relationship to stories: who tells whom about what. The audience travels from one place and story to another, with some confusion along the way. Logic does not help here - one just has to join the narration.

The world-famous modern dance group LaLaLa Human Steps from Canada brought its most recent production called "2" to Helsinki. Choreographer Édouard Locke's work deals with aging: where death is part of human life from the moment of birth.

The show combines film techniques, rock and baroque music, classical ballet and aggressive modern dance. The result is touching and brings out the deepest essence of dance. (Finland Society)

Ollie Manninen recounts the day he pulled Bob Dole to safety

Bob Dole is a familiar name to most of us. After all he is the Republican candidate for the presidency. We also know that he was seriously wounded in World War II and nearly lost his life.

But do we know that if it were not for the quick and heroic actions of his fellow soldier, Ollie Manninen, of Westminister, Massachusetts, Dole wouldn't be where he is today?

During the past year Manninen has recounted the events of that April 14, 1945, morning many times.

Dole and Manninen were members of U.S. Army's 10th Mountain Division and were stationed in northern Italy on Mount Belvedere overlooking the Po Valley. Their company attempted to move to Hill 913. In the process they were hit with enemy machine-gun fire, and a bullet or a flying shard of a mortar round fragment struck platoon leader, Lt. Bob Dole in the right shoulder. Squad Sgt. Ollie Manninen was first on the scene to give assistance.

"He was lying on his stomach, and his right arm was shattered," Manninen remembers.

"I turned him over. His face was already turning gray, and I was afraid he was gone but I managed to pull him away from the field of fire. You move so fast, you don't even think about your own safety," he continues adding, "when I heard the machine guns I thought I was going to be killed right then and there."

Manninen and Platoon Sgt. Frank Carafa dropped Dole off with Sgt. Stanley Kuschick and another soldier. Kuschick who died several years ago, administered morphine to Dole, dipped his finger into the lieutenant's blood and printed a large M on his forehead. The M would signal the medics that Dole had already

been given the pain killer.

Bob Dole has stated that he has "a vague recollection that I couldn't move." He remembers somebody putting his arms on his chest and dragging him into safety. As it turned out that somebody was Ollie Manninen.

Manninen learned about twenty years later that the severely wounded soldier he had pulled into safety was Bob Dole, then a Republican senator from Kansas.

"I am glad that it's finally coming out that I helped Dole," Manninen states. There was a time, he says, when nobody believed his story to be true. Now that Bob Dole is running for president his story has gained prominence with various newspaper articles and television coverage. Still, Manninen thinks it would be nice if Bob Dole would mention his name when speaking of being wounded.

Manninen grew up in the north central Massachusetts city of Gardner where he was born January 9, 1918. His



Ollie Manninen displaying Olympic memorabilia, left, and medals from World War II.

parents, Hilda (Kovanen) and John Manninen had immigrated there from a small town near Helsinki. Manninen's given first name, and still his legal name, is Aulis. He was nick-named "Ollie" in the service, and "I just kept it from then on," he says.

Manninen spent his childhood years in the Washington Hill section of Gardner. Historically, Gardner is famous for its many furniture factories, especially chair manufacturers. And Manninen's father, like so many other Finnish immigrants, worked in a furniture factory. Most of the factories have closed their doors, but Nichols and Stone, where Manninen's father worked, is still in business. His mother did housekeeping for a living. Two sisters, Lillian and Mamie, have already passed away.

Manninen joined the service in 1942. When the ski troupes were formed, he was selected. The soldiers were sent to Colorado for training which consisted of skiing and moun-

turn to MANNINEN page 8



Ollie Manninen, left, with Bob Dole in Manchester (NH) in 1993.

photo courtesy of Ollie Manninen

Saarinen's Gateway Arch 'a splendid sight'

TOINI LAAKSO
FITCHBURG, MA

One of my long-time goals of places to visit was finally realized on Good Friday this past spring. I had heard about, read about and seen pictures of America's Gateway to the West, known also as the Jefferson National Expansion Memorial, which majestically towers on the west bank of the Mississippi River in St. Louis, Missouri. The fact that it was designed by Finnish architect Eero Saarinen made it even more appealing.

Driving toward St. Louis, my friend and I scanned the landscape for a first glimpse of it and spotted it miles before reaching it. Glistening in the sunlight it was a splendid sight. After parking on a city street and walking toward it on this cold, windy day, it

loomed ever taller to its full 630 feet.

How impressive it was! It is our tallest monument, twice the height of the Statue of Liberty and 75 feet taller than the Washington Monument. Can you imagine if the 60-foot heads carved into Mt. Rushmore had bodies they would stand 465 feet tall and could walk under the arch!

Purpose

The Gateway pays tribute to: the many pioneers who traveled through St. Louis beginning with Lewis and Clark's Expedition of 1804; to Thomas Jefferson, third president of the United States (1801-1809), who signed the Louisiana Purchase in 1803 and spearheaded the westward expansion movement; and is intended to keep the spirit that motivated them alive.



View of St. Louis from top of the arch. In the foreground is St. Louis Old Court House. photo: Toini Laakso

In addition it is a monument to Eero Saarinen, whose vision became a reality.

Ride to the Top

Entering the monument, we headed right for the ticket booth to purchase tickets for the ride to the top. Tickets are for specific times.

While waiting, I had time to

make a few purchases in the gift shop. When our turn came, we were directed down two flights of stairs where we lined up and waited to be seated, five to a car or capsule, by the attendant. Each of the eight capsules is entered from its own wide step. The capsules stay level all the way to the top.

Riding up, I pictured us enclosed in the leg of the arch. In four minutes we reached the top, disembarked and walked up the slope to the viewing area. There were eight windows on each side, not very tall but tall enough to peer out and take pictures, which I did of the Mississippi River below on one side and St. Louis on the other. The boats and cars looked like toy miniatures.

When we had had our fill we went to the descent area and again were directed to a specific stair on which to wait for our 3-minute ride to the bottom.

Monument to the Dream

When down, we went toward the theater and joined the long line to see the 35-minute film, "Monument to the Dream."

We didn't realize we needed tickets until we noticed others had them. My friend rushed to the lengthy ticket line while I held our place. I reached the entrance before my friend returned and told the nice young man at the door our predicament and he volunteered to expedite our tickets. I led him to my friend, he got him out of the line, went to the window and presto, gave us two tickets, escorted us back, and admitted us. Needless to say, we were very appreciative and thanked him profusely.

We were enthralled by the movie. It showed the construction of the arch from beginning to end. I marveled that Saarinen, or anyone, could have designed anything like this! It is an architectural and engineering marvel and took many skilled workers to build. It was thrilling and scary to see the heights at which they worked out in the open. Can you imagine installing a track inside the sloping legs all the way to the top?

The film was excellent but I don't think it mentioned the

architect's name. I purchased a different one and was relieved to find mine does.

Museum of Westward Expansion

Another special treat was a visit to the museum. This time we didn't need tickets and could take our time enjoying and studying the progression of events and changing life styles of the settlers and others who followed.

One hundred years of westward expansion, 1800 to 1900, is displayed through panoramic paintings, mosaic murals, maps, relics, authentic models, original documents, and life-size replicas. This important period of history is brought to life through fourteen themes: "Explorers," "Lewis and Clark," "Trappers and the Fur Trade," "The Way West," "Buffalo Hunters," "Miners," "Soldiers," "American Indians," "Overlanders," "Cowboys," "Sodbusters," "Railroads," and "Indian Peace Medals."

Eero Saarinen

Heading back to the car, I felt even more awed looking up at the arch after all we had experienced and learned inside.

I marveled at Saarinen and his extraordinary talent and at his design which won the 1947 national competition for this grand memorial which took four years to build at a cost of thirty million dollars. It was his first contest and big triumph followed by many more, such as the designs for the TWA Terminal in New York, the Dulles International Airport near Washington, and the General Motors Technical Center near Detroit.

Each year since 1907 the American Institute of Architects Gold Medalists honors one architect with a gold medal for outstanding lifetime achievement. Eero Saarinen posthumously received this honor in 1962 and is recognized as one of the most creative architects of his time.

Born in Finland in 1910, Eero's father was well-known architect Eliel Saarinen, also a Gold Medalist. His mother, Loja Gesellius Saarinen, was a sculptor, designer, photographer, weaver and architectural model maker. The family emigrated to the United States in 1923 and lived in Michigan.

Eero studied at the Yale School of Architecture, 1930-1934, and after a two-year fellowship in Europe, worked as his father's partner at the Cranbrook Institute of Architecture and Design in Michigan, established by Eliel Saarinen.

Sadly, Eero Saarinen died in 1961 of a brain tumor at age 51, the year before construction of the arch began. He never saw his magnificent Archway to the West towering above the mighty Mississippi.

Sports roundup

with Harri Siitonen

Jennifer Kangas plans pro golf career

Golf fans, one day down the road soon the name **Jennifer Kangas** may become a household word on the country's professional golf circuit.

A native L'Anse au Michigan's Upper Peninsula, Kangas has just concluded a successful collegiate golfing career at Michigan State University at East Lansing. A

three-time all-stater at L'Anse High School, she was selected to the All-Star Big 10 team in her final season MSU. In 1993 she won the Upper Peninsula Women's Golf Championship.

MSU Coach Mary Fossum called Kangas the team leader of the Spartans. "Jenn was focused on having a good

senior season and she played well. She was an outstanding role model for our young golfers at well." She posted a three-round total of 235 at the Big 10 Championships, gaining her fourth place.

"I'd like to give pro golf a shot," Kangas said. "I know I'm not ready now, but I would like to go down to Florida and work on my game." Going to LPGA qualifying school is the next step.

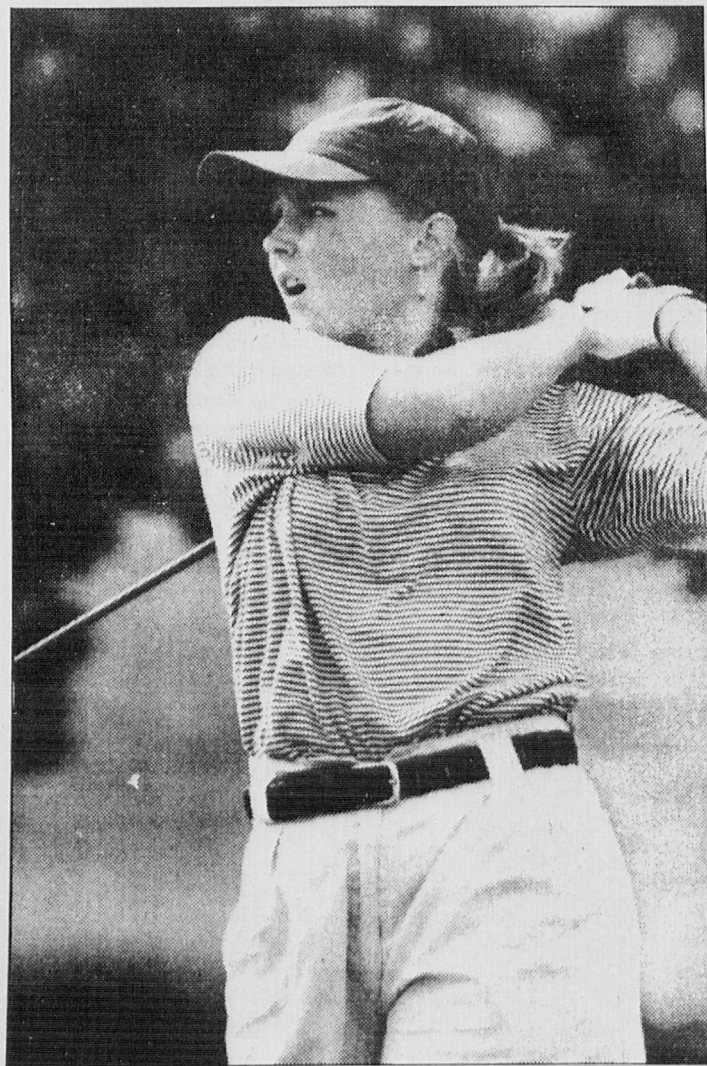
Her father, Larry, started Jenn in the sport at age 5 and thinks she has a good chance at the LPGA Women's Tour.

She's the youngest of three daughters and was also a top basketball and volleyball player at L'Anse High. Oh, yes, Kangas also had a fine academic record at MSU, with a 3.33 grade point average in marketing.

John Maki sweeps baseball honors

John Maki, of Laurium, Michigan, was selected as Athlete-of-the-Month for August, 1996, by the *Copper Country Inside Sports* newspaper for his outstanding Little League baseball play. He led the Peterson Funeral Home team to victory in the CLK-TL title playoffs this season.

As a pitcher, 11-year-old John had an undefeated season's record of 7-0, during which he struck out 78 batters. He won all three games that he pitched in the playoffs and was named to the CLK-TL All-Star team.



Jennifer Kangas

turn to SPORTS page 8

Consulate General's Calendar of California events

September

• **Suomi Koulu** for children begins Sept. 18; teacher Ms. Ritva Hagfors. For additional information, please contact the Consulate General of Finland, tel. 310-203-9903; fax 310-203-9186.

• **Kantele school** for adults and **Finnish music school** for children. For additional information, please contact the teacher, Ms. Merja Soria, 619-426-6966.

• **Karita Mattila** as Elsa of Brabant in the opera *Lohengrin* by Richard Wagner at San Francisco Opera, 301 Van Ness Avenue, San Francisco: Saturday, Sept. 28; Tuesday, Oct. 1; Friday, Oct. 4; Wednesday, Oct. 9; and Saturday, Oct. 12, all at 7 p.m.; and Sunday, Oct. 6, at 1 p.m.

October

• **Classic Makers** - Finnish design exhibit, Murray Feldman Gallery, Pacific Design Center Plaza, 8687 Melrose Avenue, Los Angeles, Oct. 3-Nov. 3. Gallery hours: 12 noon-6 p.m. Tuesday through Saturday.

• **Stefan Lindfors Exhibit**, at the Brewery, 1920 N. Main Street, Los Angeles, Oct. 10-Nov. 9.

• **Jean Sibelius Exhibit**, Music Center, Dorothy Chandler Pavilion, 135 N. Grand Ave., Los Angeles, end of Oct.-Nov. 30; open during concerts.

• **EU Parliamentary Elections** in Finland on Sunday, Oct. 20. Early polling places for Finnish citizens living abroad:

Consulate General of Finland, 1900 Avenue of the Stars, Suite 1025, Los Angeles, Wed.-Friday, Oct. 9-11, 10 a.m.-6 p.m.; Saturday, Oct. 12, 10 a.m.-4 p.m.

Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St., Berkeley, Friday, Oct. 11, 2-6 p.m.; Saturday, Oct. 12, 10 a.m.-4 p.m.

Consulate of Finland, 11045 SE 28th Place, Bellevue (WA), Friday, Oct. 11, 2-6 p.m.; Saturday, Oct. 12, 10 a.m.-4 p.m.

House of Finland, Balboa Park, San Diego, Saturday, Oct. 12, 10 a.m.-4 p.m.

• **Vilpuri Library Exhibit** drawings by Alvar Aalto, Architecture School of UC Berkeley, Oct. 25-Nov. 30.

• **Architecture Symposium**, University of California at Berkeley, Saturday, Oct. 26. Panelists: Professor Juhani Pallasmaa, Architects Juha Leiviskä, Markku Komonen and Kirsi Leiman. Moderator: Professor Marc Treib.

• **Scandinavian Festival '96** by ASFLA at MGM Plaza, 2400 Broadway, Santa Monica, Saturday, Oct. 12, 10 a.m.-4 p.m.

• **Monica Groop**, mezzo-soprano with Los Angeles

Master Chorale; **Esa-Pekka Salonen** conducts, Music Center, Dorothy Chandler Pavilion, 135 N. Grand Ave., Los Angeles, Thursday, Oct. 24, 8 p.m., and Oct. 26, 8 p.m.

• **Monica Groop**, mezzo-soprano, and **Raimo Laukka**, baritone with the Estonian National Men's Choir, **Esa-Pekka Salonen** conducts *Sibelius: Tapiola* and *Sibelius: Kullervo Symphony*, Thursday, Oct. 31, 8 p.m. and Friday, Nov. 1, 8 p.m.

Anne Huhtamäki, Mirja Covarrubias
Consulate General of Finland

Looking to hear from old friends

Gertrude Rajala, formerly of Fitchburg (MA) and Deltona (FL), now living in California, would like to hear from old friends. They can write to her at c/o McTigue, 591 Thurnwood Terrace, San Rafael, CA 94903.

Canterbury, CT

Cemetery research date change

The date has been changed for the Finnish American Heritage Society's cemetery research expedition.

Originally scheduled for Sept. 7 the date is now Saturday, **Sept. 14**.

If you are interested in participating, meet at the Finnish Hall, 76 N. Canterbury Rd., at 1 p.m.

Following the research there will be sauna and swimming at Burt Jernstrom's place on Beach Pond.

Ella Mäkipuro

Fitchburg, MA

Kaleva Finnish language courses to begin Sept. 16

The Kaleva Finnish language courses are set to begin Monday, Sept. 16, at the Kaleva Koti, 107 Mechanic St.

Registration will take place 6-7 p.m.; classes start at 7. The fall semester consists of classes 7-9 p.m. Monday nights for 10 weeks.

For more information, call Martha Kuokkanen, 508-874-2780.

Non-credit Finnish course at Middlesex Community College

BEDFORD, MA - A non-credit Finnish language course is being offered at Middlesex Community College here this fall.

It is an introductory EVERY DAY Finnish course targeting survival language skills in everyday situations. The course is meant for students with no prior knowledge of the language.

The study is self-based and incorporates the use of audio-lingual means as well as one-on-one language practice with a native-speaking instructor.

Study can be started any time after September 4 but must be completed by December 19. Students will choose their own study time for total of 28 hours: Tues-

day & Thursday mornings 9:00-12:30 and Wednesday evenings 4:30-8:30 p.m. Price: \$98.00.

Please call 617-280-3716 for any questions and to arrange your hours.

W. Barnstable, MA

Finnish-American Society meeting schedule

The Finnish-American Society of Cape Cod meets every third Wednesday of the month at 7 p.m. at the West Barnstable Community Building on Rte. 149.

The dates for the rest of 1996 are as follows:

Sept. 18, Oct. 16, Nov. 20, Dec. - to be announced.

Pauline Jarvi

FINNISH LANGUAGE COURSES

Beginner • Intermediate • Advanced

Beginning September 16

Registration 6 - 7 pm

Classes on Mondays 7 - 9 pm
for 10 weeks

Kaleva Koti

107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420

For more information contact:

Martha Kuokkanen 508-874-2780

Kalenteri

CALIFORNIA

Oct. 26 - "Materiality in Finnish Architecture," a one-day symposium, Wurster Hall Auditorium, University of California, Berkeley. Free admission; tickets required due to limited seating.

CONNECTICUT

Sept. 5 - Finnish American Heritage Society monthly meeting, 7 pm, Finnish Hall, 76 N. Canterbury Rd, Canterbury.

Sept. 14 - Cemetery Research, meet at Finnish Hall, Canterbury, 1 pm (**Note date change**). Sauna & swimming follows at Burt Jernstrom's place, Beach Pond. Sponsored by FAHS.

Sept. 15 - Aura Seura monthly meeting, 2 pm, Aura Hall, Voluntown. Agricultural exhibit; pot luck supper (bring a food item if attending).

Sept. 28 - Tori/Open Market, 10 am-3 pm, Finnish Hall, Canterbury. Sponsored by FAHS.

FLORIDA

Oct. 2 - Finnish American Club membership meeting & pot luck, 6016 Delaware Ave, New Port Richey.

Oct. 19 - Welcome Dance, 8-11 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by Just One.

ILLINOIS

Oct. 12 - "Night at the Old Finn Hall," program & dance, Old Majakka Hall (DeKalb Area Women's Center), 1021 State St, DeKalb. Program at 7 pm (includes concert by Kip Peltoniemi); dancing follows with music by O.L.L.D. Beats. Tickets, more info: 815-756-9564. Sponsored by Chicago LFAS.

MARYLAND

Oct. 5 - "150 years of Scandinavian Immigration to America" dinner dance, Bethesda Naval Officers Club, 8901 Wisconsin Ave, Bethesda. Music by Joe Storaaker. Reservations (required by Sept. 15): 301-320-5395. Sponsored by The Scandinavian Council of the Washington DC area.

MASSACHUSETTS

Sept. 8 - Dinner, noon, U K Temperance Society camp, 83 Suomi Rd (off Rte 36), Pembroke.

Sept. 10 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Sept. 11 - Finnish-American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.

Sept. 12 - Raivaaja Publishing Company board of directors meeting, 5 pm, 147 Elm St, Fitchburg.

Sept. 14 - Annual Fair, 9 am-2 pm, Fort Pond, Kaleva Rd, Littleton. Sponsored by Maynard Kaleva.

- Fall Fair, pm, & supper, 5 pm, U K Temperance Society camp, Pembroke.

- Dinner Dance, Sovittaja Park, Rutland. Menu to be announced; dance 7-11 pm, music by Ed Hendela. Reservations by Sept. 10: 508-853-5174 or 508-886-6202. Sponsored by FACR.

Sept. 15 - Fall Tori '96, 10 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by FACS.

MASSACHUSETTS

Sept. 16 - Finnish Language Courses begin, 7 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Registration 6-7 pm. For more info about this 10-week course, call 508-874-2780.

Sept. 17 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm Street Congregational Church, Fitchburg. Entertainment by Siltamäen Nuorisoseuran Aikuistansuajat (Adult Dancers of Siltamäki Youth Association) from Finland.

Sept. 18 - Finnish-American Society of Cape Cod monthly meeting, 7 pm, Community Building, Rte 149, West Barnstable.

Sept. 20 - Finn Night, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree.

Sept. 28 - Suomi-koulu of New England begins fall season, 10 am-noon, Waldorf School, 739 Mass Ave, Lexington. For more info, call 508-897-2813.

- Supper, 5 pm, UK Temperance Society camp, Pembroke.

MICHIGAN

Sept. 7 - New Generation meeting, 10 am-noon, Finnish Center, 35200 W Eight Mile Rd, Farmington Hills.

Sept. 9 - Finnish Language classes begin, 7:30-9:30 pm, Finnish Center, Farmington Hills. 10-week course. Registration at 7 pm. For more info: 810-478-9638.

Sept. 22 - Finnish-American pageant, 6 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 11 - "Dance at the Old Finn Hall," Finnish Center, Farmington Hills. Music by RFD North. Celebrating the 30th anniversary of FCA.

MINNESOTA

Sept. 6-11 - Fall Adult Week, Salolampi, Finnish Language Village, Bemidji. Language instruction, arts & crafts, lectures. Meals feature Finnish, Finnish-American cuisine. Registration deadline Aug. 31. For more info: 800-450-2214; 218-586-2214; fax 218-586-3697.

PENNSYLVANIA

Sept. 28 - Bus trip to Finnish Embassy sponsored by Delaware Valley Finnish Americans & the American Finnish Society of the Delaware Valley. Viewing of Alvar Aalto exhibit. For more info: 610-983-3129.

VERMONT

Nov. 1-3 - Finn-Funn Weekend, Cortina Inn, Killington. Reservations (with deposit) requested by May 1. For more information, call 860-887-8111 or 860-889-7820. Sponsored by FAHS of Canterbury (CT).

VIRGINIA

Sept. 7 - Finnish Language School Association fall semester begins, 9:30 am, Resurrection Lutheran Church, 6201 N Washington Blvd, Arlington. For more info, call: 301-657-4260, 202-333-4326 or 703-323-7683.

WASHINGTON, DC

Sept. 18 - Kipinä-Kerho meeting, 11 am, The Embassy of Finland, 3301 Massachusetts Ave NW. RSVP by Sept. 11 to Mrs. Leila Takala, Embassy of Finland: 202-298-5822.

Events subject to change without notice

EXPECTATIONS

from page 4

could hear the same groups who were appearing at the Festival at various times, and purchase food and drink from the many tents put up by local restaurants. There was



Mary Blekkola Wright

Chinese, Thai, Italian, German cuisine...desserts by the dozen and beer! You purchased round tokens for 50 cents each, and all food and drink purveyors had menus listing the price in tokens.

By the time we reached the park at 3:30, activities were in full swing, although the closing ceremonies were scheduled for 4. Whether the presentation of flags had already been done before we arrived, we did not witness that tradition of previous FinnFests. But musicians appeared one after another, and the genial host and leader of the Marquette FinnFest, Carl Pellonpää, remembered to thank all his workers and supporters.

One of the biggest hands went to Mary Blekkola Wright, who had the bright idea to ask folks to fix up old chairs in blue and white colors and bring them to FinnFest to allow people to sit when tired. She hoped for 300 and she got 1,366. Now the ones that had not been asked to be returned were for sale. This was a wonderful idea, and though I didn't need

to sit on one, their very presence all over the city was a great visual pickup.

next page



Pirkko Talola

MANNINEN

from page 5

tain climbing. "We had to sleep in deep snow on the mountains," Manninen tells.

After the training Manninen was assigned to the 10th Mountain Division, and was sent to Italy. He was a perfect fit for the division, being an excellent skier and runner.

In his book "The Italian Campaign," Robert Wallace describes the 10th Mountain Division this way:

"More than half of its soldiers were college students or graduates. Many had been signed up by the National Ski Patrol, a civilian organization that had been asked by the War Department to recruit volunteers. The core of the division was described by one journalist as 'a mammoth ski club.'"

Manninen was in combat almost seven months straight without a break. He said that the 10th Mountain Division "had hard time getting replacements."

Two weeks after saving Bob Dole's life, Manninen received the Silver Star for storming a German machine-gun bunker and capturing four enemy

soldiers.

After the war Manninen got married and moved to Westminster, a town next to Gardner. He got back into running, a sport in which he had participated before the war. Marathon was Manninen's area of specialty, altogether he ran 18 marathons. "Twice I was fourth in Boston, and once fifth in New York," he remembers.

His performances earned him a place on the 1948 U.S. Olympic team. He placed 19th in the marathon. His face lites up when he tells of the "great ovation we received when we came into the stadium" in London.

Skiing has also been a big part of Manninen's life. At age six he took to skiing with homemade skis, progressing to real skis some six years later.

He would ski, with other Gardner Outing Club members, the Pine Hill Trail at Wachusett mountain before a real downhill area was established. He would also jump at the winter competitions at ski jumps around New Eng-

land. He was friends with Strand Mikkelsen, the great Norwegian jumper, who at that time owned a ski shop in a nearby town.

Once the Wachusett Mountain Ski Area began its operations in Princeton (MA), Manninen was actively involved, first in maintenance and then for over two decades as a ski instructor. A couple of years ago the ski area honored Manninen by naming its beginner's poma lift "Ollie's Lift".

Manninen, now retired, has difficulty walking, but is quick to point to an exercise bicycle in his living room, and tells the visitor that it is used frequently.

His days are more serene now. He lives with his wife Barbara and adult son Wendell in a quiet neighborhood. He expresses happiness for having a caring son who does not smoke, because "smoking is really a drug," as he puts it.

Manninen is an eager supporter of Bob Dole for president. His been a "Dole man" ever since they were formally

introduced to each other in the early '70s.

"Every time when I see him he gives me many hugs," Manninen tells with a smile.

"He told me that if he gets

in we'll [the surviving members of 10th Mountain Division] march with him, and I'll drive in a car, to the White House," he says proudly.

SPORTS

from page 6

John is no slouch as a hitter, either. He had a .571 batting average for the season and banded out five homers and 25 runs-batted-in.

"John does everything well in the field, said Don Junttila, one of his coaches. "He's a very heady player."

Also active in basketball and hockey, John is the son of Mike and Roberta Maki of Laurium.

Harri used info from the August issue of Copper Country Inside Sports in his report this week.

Rantanen 3rd in Zurich

Olympic women's javelin champion Heili Rantanen set-

tled for third place at the Weltklasse IAAF Grand Prix meet at Zurich on Aug. 14.

Winner was Steffi Nerius of Germany with 225 feet, 9 inches. Trine Hattestad of Norway was second with 219-7, and Rantanen's 3rd place best was 213-0.

Haatainen 2nd in World Juniors'

Harri Haatainen of Finland won second place in the Men's Javelin in the World Junior Athletics Championships at Sydney, Australia, on Aug. 25.

Winner was Sergey Volnov of Uzbekistan with 261 feet, 9 inches.

Haatainen's best mark was 249-9.

FINNISH-AMERICAN REST HOME
AMERICAN-FINNISH NURSING HOME
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FL 33461
TELEPHONE (407) 588-4333

Enjoy independent living in our beautiful Rest Home or if needed, 24 Hour Care in our Nursing Home. Live in a Finnish atmosphere at affordable rates. Call or write for further information.

The Number
You Need
For Your
Financial Needs



American Express Financial Advisors Inc.
Joyce I. Hannula CFP
Certified Financial Planner
508 832-6368

© 1996 American Express Financial Advisors

New Yorkin Ev. Lut. Seurakunta

(suomalainen seurakunta)
Park Avenue Methodist Church
106 E. 86th Street, Manhattan, NY

Manhattanilla toimiva N.Y. Suomalainen Lutheran Seurakunta (N.Y. Finnish Lut. Congregation) aloittaa syyskuun 22 p. kello 3:30 ip.

Suomenkielistä jumalanpalvelusta seuraa kahvitarjoilu seurakuntasalissa, kolmannessa kerroksessa.

Kirkko sijaitsee 106 East 86th St., lähellä Park Avenuen itä-etelä kulmaa Manhattanilla, kaksi katuvalia Metropolitan Museosta. Seurakunta on Evangelical Lutheran, mutta muuttaessamme pois Harleministä vuosia sitten lyhensimme nimeämme. Olemme jäsenenä ELCA Metropolitan Synodissa.

Pastorimme ovat yleensä olleet Suomesta. Nyt on vuodesta 1992 toiminut Rev. Raymond Salim New Jerseys-

tä. Hän kieltäytyy ottamasta korvausta työstään ja menoistaan ja niinpä yritämme lahjoittaa hänen kirkkolleen, St. John Lut. Church, vastavan summan.

Oman seurakuntamme eläkkeellä oleva rovasti Palonen mys öauttaa, joten usein jumalanpalvelukset ovat hyvin ki upeita, josta kiitoksemme pastoreillemme.

Suur New Yorkin alueella on useita nuoria musiikin ja laulun opiskelijoita ja eteenpäin pyrkiviä, yritämme heitä auttaa. Seurakunnan tilaisuuksiin sopiva esitys on aina tervetullut. Seurakuntalaiset saavat ainutlaatuisen tilaisuuden nauttia nuorten heimoistemme saavutuksista ja he puolestaan saavat esiintymisvarmuutta. Jos lukijat tietävät ketään, kehottakaa heitä ottamaan yhteys.

Suomen Kirkon Ulkosuomalaistyön vs. sihteeri pastori Ilkka Mäkelä saapuu Suomesta New Yorkiin kolmeksi vuodeksi, toimien ELCA:n Synodin puitteissa, etupäässä auttaakseen Suomesta täällä toimessa olevia perheitä ja nuoria sielun hoidossa.

Pastorin klinnekohta tulee olemaan seurakuntamme Manhattanilla. Näin mekin saamme nauttia jo isoäidin polvella opituista virsistä ja samoin uusista. Käytämme uusinta suomalaista virsikirjaa, josta opimme kauniita uusia virsiä.

Olen tällä selityksellä halunnut tutustuttaa lukijoita New Yorkin ainoaan suomalaiseen seurakuntaan. Olemme toimineet lähes 100 vuotta. On ollut valoisaa aikaa, myös heikompia vuosia. Mutta aina, kun tuntuu, ettei tästä tule mitään, on apu tullut. Siis huonouskoisenkin on todettava, että Manhattanille kuuluu suomalainen seurakunta.

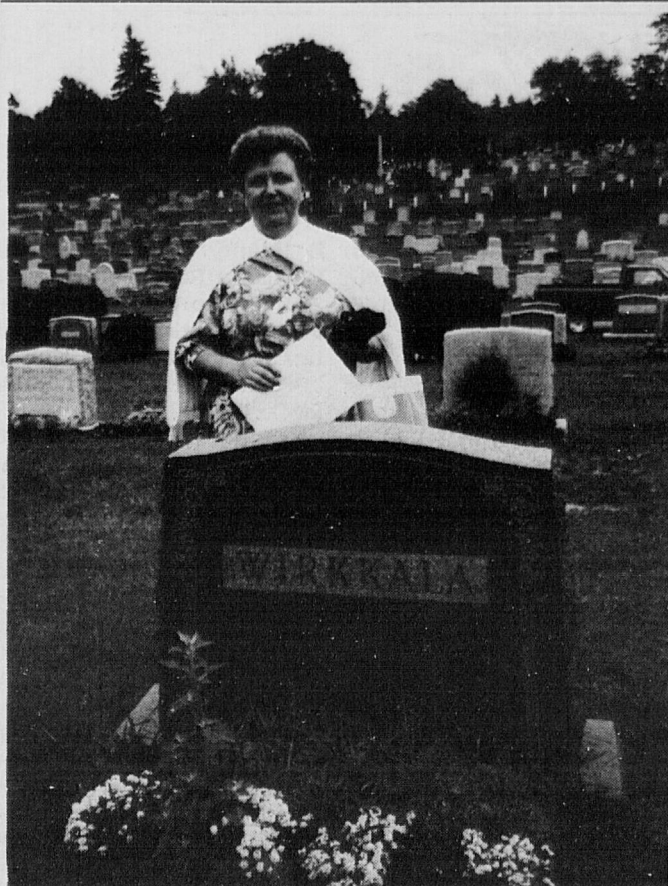
Tulkaa kaikki mukaan nauttimaan sanan ruokaa. Seurakunta valmistaa kahvin ja pullan. Tervetuloa!

Helena Salonen

New Yorkin Suomalainen Evankelisluterilainen SEURAKUNTA

at Park Avenue
Methodist Church
106 E. 86th St., NYC 10028

Jumalanpalvelus
toistaiseksi joka toinen
sunnuntai klo 3:30 PM
Lähempiä tietoja saa
1-212-838-2849



Sukulaisten jäljillä

FITCHBURG, MA - Täällä esiintymismatkalla äskettäin olleen Keski-Pohjanmaan Maakunta-kuoron vieraillessa Oskari Tokoin haudalla Forest Hill hautausmaalla Kaarina Kerttula (yllä) löysi sieltä omienkin sukulaistensa haudan. Toholammilta kotoisin olevan, nykyisin Kokkolassa asuvan Kerttulan Wirkkala-sukua on haudattu Forest Hilliin. Hautakiveen oli kaiverrettu seuraavat nimet: Hjalmar Wirkkala (12/16/90 - 5/29/53) hänen vaimonsa Lempi A. (8/12/93 - 9/26/74), W. William (7/7/16 - 9/9/97), Lena A. (hänen vaimonsa) (1/29/21 -

from previous page

What I did not mention before

We soon found that five lectures a day was too much, so we passed on several that really appealed to me.

I did not see Eino Friberg's "When Heroes Sang," for I ran to the tori for a book and was 15 minutes late for the performance, only to find the doors locked.

I did not witness the Sauna record being broken, but read about it on the front page of the next day's paper.

I did not see the parade. I saw only a few exhibits and

art shows, and did not hear any of the visiting choirs from this country or from Finland, nor did I see any of the Finnish films that were scheduled.

I am looking forward to reading what other participants attended and enjoyed. Write, folks!

Fitchburg, MA

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho aloittaa syyskauden kokoukset tiistaina, syyskuun 10. päivänä klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa. Kaikki tervetulleita!

Syysk. 17. päivän kokouksessa Siltamäen nuorisoseuran aikuistanshuajat esiintyvät.

Finnish-American Club of Saiman vuotuinen syystori pidetään sunnuntaina, syysk. 15. p:nä klo 10. aam.-3 ip. satol tai paistoi.

Mukana on 35 kaupustelijaa, jotka myyvät käsitöitä, suomalaista lasia, kirjoja, koruja, elintarvikkeita, saunatuotteita ja muita erityisarvikkeita.

Virvokkeita ja viihdettä myös tarjolla.

Suomalaisseuroista ja kirkkoista koostuva Keskuskomitea järjestää viidennen vuotuisen taidenäyttelyn sunnuntaina, lokak. 27. p:nä klo 11 aam.-5 ip. Saiman Puiston klubirakennuksessa.

Kaikki amerikansuomalaiset taiteilijat ovat tervetulleita osallistumaan maalauksiltaan, valokuvillaan, puutöillä ja veistoksillaan.

Lisätietoja ja osallistumiskaavakkeita saa osoitteesta: 360 Blossom St., Fitchburg, MA 01420 tai soittamalla 508-342-7909.

Bostonin alueella asuva yhden lapsen perhe etsii suomenkielistä lastenhoitajaa

iltapäiviksi koulun jälkeen ja/tai satunnaisesti ilta- ja viikloihin.

Riikka

puh. 617-493-2841

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄ UUTISET lähettää joka sunnuntaiamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Syyskuun hengelliset tilaisuudet pidetään 8. ja 22. päivinä Elm St. Lähetyskirkossa klo 2 ip.

Sunnuntaina, 8. p:nä pastori Mikko Tervo toimii sananjulistajana. Tervetuloa mukaan.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä numeroon 343-9659.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori John Buczynski saarnaa. Pikkulapsille on järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisin klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisin klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Lauantaina, syysk. 14. p:nä italialainen illallinen. Aterioinnit klo 5 ja 6:30 ill. Liput aikuisilta \$6.00, lapsilta \$3.00. Lippuvaraukset numeroista 386-7724 ja 342-2963.

Messiah Lutheran seurakunta

Sunnuntaina, syysk. 8. p:nä klo 9:00 aam. kesän pyhäkoulu ja aikuisten raamattutunti. Klo 9:45 englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 1:00 ip. vuotuinen piknikki Mark & Lee Haschigin kotona, 11 Laurie Lane, Westminster.



Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.

Fitchburg, MA

Tel. 508-343-4853

Eino E. Niinimäki

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILJOITA

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
- New customers always welcome
- Our third generation

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea



NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Kuolleita

Elma Faure

WILLISTON, VT - Elma (Kähkölä) Faure, 87, Holly Hill, FL, kuoli syövän nujertamana elok. 24, 1996 Vermont Respite Housessa, missä hän oli ollut vain muutamia päiviä. Hän oli 1964 kuolleen Jack Fauren leski.

Hän oli syntynyt helmik. 6, 1909 Westminster, MA:ssa Peter ja Mary (Orava) Kähkölä tytärenä. Hän oli asunut yli 40 vuoden ajan Holly Hillissä ennen kuin muutti Burlingtonin Converse Houseen maaliskuussa.

Edesmennyt ja hänen miehensä olivat omistaneet tuotintuotantoyrityksen Floridassa. He myivät lahjatavaroita vähittäismyyntiliiketoimintaan USA:n kaakkoisvaltioissa.

Kaipaamaan jäi kaksi veljeä, Eino Kähkölä, Bellows Falls ja Eli P. Kähkölä, Westminster; sekä sisarusten lapsia lapsineen.

Kaksi siskoa, Ellen Aittola, Delray Beach, FL ja Anna Klemetti, Westminster, olivat kuolleet aikaisemmin.

Yksityinen muistotilaisuus pidetään perheen keskuudessa. Hautausmaahan Shady Rest hautausmaahan Holly Hillissä.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER

Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2673

MOORCROFT

HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 508-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Mary D. Novick

WORCESTER, MA - Mary D. (Mäki) Novick, 84, kuoli heinäk. 29, 1996 Hammond House hoitokodissa. Hänen puolisonsa Peter J. Novick kuoli 1953.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Nestor J. ja Anna Liisa (Ilkka) Mäen tyttärenä ja oli saanut päästötodistuksen Commerce High Schoolista 1929.

Edesmennyt oli työskennellyt konttoriapulaisena Worcesterin verovirastossa kymmenen vuoden ajan ennen kuin jäi eläkkeelle 1982. Sitä ennen hän oli toiminut nais-alkoholistien asuntolan johtajana vuosina 1963-71. Vuosina 1955-63 hän ollut konekirjoittajana New England Telephone Co.:ssa.

Kaipaamaan jäi kummilapsi Sylvia (MacDonald) Knowles, Gloucester. Kaksi poikaa, James E. ja Peter F. kuolivat 1951 ja 1986 Worcesterissa. Hautausmaahan St. John's hautausmaahan.

Suoma Maria Durant

SHIRLEY, MA - Suoma Maria W. Wessells Durant, 86, Great Road, kuoli elok. 21, 1996 kotonaan pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Richmond, NH:ssä John ja Williamina Lilmataisen tyttärenä. Hän oli asunut Pepperissä ja Shirleyssä vuodesta 1988 lähtien. Edesmennyt harrasti taitelua ja käsittöitä.

Kaipaamaan jäi tytär Bertha E. Crossman, Shirley; kolme veljeä, Oiva Lilmatainen, Richmond, NH, Niilo Lilmatainen, Jaffrey, NH ja Lauri Lilmatainen, Faywood, NM; sisko Ellie Allen, Royalston; kuusi lastenlasta; 16 lastenlasten lasta ja yksi lapsenlapsen lapsenlapsi.

Puoliso Harold Durant, poika James A. Wessells Jr., ja tytär Mary Gloria Quinlan olivat kuolleet aikaisemmin.

Hautausmaahan Prospect Hill hautausmaahan Mason, NH:ssä.

Rachel E. Rushford

PHILLIPSTON, MA - Rachel E. (Mänty) Rushford, 83, 10 Burnshirt Rd., kuoli elok. 27, 1996 Atholissa tyttärensä Pauline Plotkinin luona sairauden murtamana. Hän oli 1966 kuolleen Harold Rushfordin leski.

Hän oli syntynyt elok. 16, 1913 Winchendonissa John ja Elsie (Kivikankare) Männyn tyttärenä ja oli asunut Templetonissa ennen kuin muutti Phillipstoniin 60 vuotta sitten.

Koulunsa edesmennyt kävi Templetonissa. Hän oli työskennellyt 22 vuoden ajan L.S. Starrett Co.:ssa.

Edesmennyt oli aktiivisesti mukana Phillipstonin yhteiskunnallisessa toiminnassa ollen mm. kirjaston vapaaehtoisjohtajana. Hän oli innokas lintujen katselija ja ruokki kaikenlaisia lintuja. Hän harrasti myös käsittöitä, leipomista, lukemista ja puutarhanhoitoa.

Kaipaamaan jäi kaksi tytärtä, Helen Rochon, Winchendon ja Pauline Plotkin, Athol; kaksi poikapuolta, Carroll Rushford, Athol ja Richard Rushford, Clinton; kaksi tärpuolta, Shirley Lumbr, Johnson, VT ja Susan Kenison, Middletown, CT; sisko Elma M. Pont, Miami, FL; kuusi lastenlasta; kaksi lastenlasten lasta; sekä useita sisarusten lapsia.

Hautausmaahan Pine Grove hautausmaahan Templetonissa.

May

Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY

Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY
452-1680

Hopewell Junction, NY
221-9234

Fishkill, NY
896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

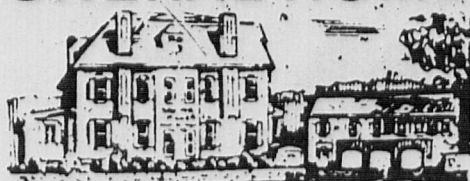
FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

SAWYER-MILLER

FUNERAL HOMES



129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

ALMILA ...

jatkoa sivulta 3

pitää jatkaa kotiin palatuaan.

Almila koki FinnFestin erittäin positiivisena kokemuksesta. Hän kertoi täällä ehtineensä tutustua suomalaisiin taitelijoihin paremmin kuin Suomessa, esimerkiksi Hynnisen perheen ja Eeva-Leena Sariolan.

Puhtaasti klassisen musiikin esittäminen tuottaa usein vaikeuksia FinnFestin tapaisilla kansanjuhilla. Mikä on tottumusaste klassiseen musiikkiin, on usein asakarruttava tekijä.

HYNNINEN ...

jatkoa sivulta 3

tetty fingiliska tuntui oikein sopivalta.

Esiintymismatka tarjosi myös erinomaisen tilaisuuden tavata Michiganissa asuvia sukulaisia, joihin Hynninen sanoi saaneensa ensi kosketuksen vasta kymmenen vuotta sitten.

"Isäni setä, Pekka Hynninen, lähti vuosisadan vaihteessa Leppävirralta Amerikkaan", Hynninen kertoo. Hän työskenteli kaivoksilla. Hänellä oli kaksi lasta, Elsi Detroitissa, Arvo Atlantassa.

"Molemmat puhuvat erinomaisesti suomea", hän totei.

Hynninen kertoi esiintyneensä Laura tyttärensä kanssa aikaisemmin muun muassa joulukonserteissa.

Chicagossa Hynnisen ohjelmassa oli sekä opetusta että esiintymisiä. Tammi-helmikuussa hän esiintyy Los Angelesissa. Hänellä on kolmen vuoden sopimus sinne. Tänä talvena ohjelmistossa on Tristan ja Isolde, 1997 Il Trovatore ja 1998 Traviata.

"Minneapolisissa yliopiston kanssa minulla on yhteistyötä nimeäni kantavan stipendiahaston ohjelmassa", hän lisää. Tämä viime vuonna Aina Swan Culterin ansiosta perustettu rahasto jakaa stipendejä lupaaville baritoneille. Mukana on myös opetus-periodi.

"Täällä ihmiset ovat avoimesti tulleet sanomaan, että ovat tykänneet kuulemasaatan", Almila selitti. Hän on huomannut, että täällä helpolla nousee seisomaan, mutta Suomessa taputetaan paljon pitempään.

"Täällä on voimakas taputus heti, mutta se loppahtaa välittömästi." Hän lisäsi nauraen, että kun palaa lavalle uudestaan, yleisö on jo häipynyt.

"Tällaiset esitykset tuovat motivaatioita. Koetan aina saada monia uusia ihmisiä avautumaan musiikille", Almila totesi.

"Moni sanoikin, ettei ole koskaan aikaisemmin ollut konsertissa. On hienoa löytää yhä useampia niistä, jotka ovat tällaisen elämyksen tarpeessa", hän lisäsi.

Almila näkee suurimpana ongelmana sen, että tieto ei kulje oikein, eikä markkinointia ole osattu hoitaa oikealla tavalla.

Joensuussa ja Kuopiossa Almila on koettanut saada ihmiset mukaan kuuntelemaan orkesteria harjoituksissa, ilman roolipukkuja. Soittajat tuntuvat ihmimillimmiltä tavallisissa harjoitusvaatteissa.

Kiuru neljäs Kanadassa

Triathlonisti Pauli Kiuru sijoittui Kanadan Pensingtonissa 25. elokuuta käydyssä täysmatkan kilpailussa neljänneksi 800 kilpailijan joukossa. Helteisessä säässä Kiurun aika oli 8.53.38.

Kiuru kuvaili vauhdinjakoaan sanomalehti Demarille varsin onnistuneeksi.

"Tietysti kovempaakin olisi voinut mennä, mutta lämpöä oli yli 30 astetta, ja nyt on nää hieman punaisena", Kiuru tuumi suorituksistaan.

Kilpailun voitti saksalainen Thomas Hellriegel uudella reittiennätysajalla 8.09.53. Toiseksi jaksoi isäntämaan Pete Reid (8.26.36) ja kolmanneksi yhdysvaltalainen Ken Glah, joka saapui maaliin kaksi minuuttia ennen suomalaisia.

Kilpailu oli Kiurulle kauden viimeinen. Lajin tunnetuin tapahtuma, Havaijin Ironman -kilpailu jää häneltä yhdeksän vuoden raatamisen jälkeen väliin.

"Tänä vuonna pidän tavalista pitemmän siirtymäkauden, jonka aikana on hyvä rauhassa rakentaa peruskunta seuraavaa kautta varten.

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 203-774-3284



Central Village, Conn.
Tel. 203-564-2147

Bosk

Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(508) 342-3635

Ashburnham

Memorial Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(508) 827-5700

John A. Bosk, Jr.
Donald G. Dufault
Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:
• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • AIA INSURANCE

AT-NEED SERVICES - CHURCH - CHAPEL - CEMETERY - RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 508-632-0377

Newton-Bartlett

HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113

42 Main St., Newport, NH

FITCHBURG, MA - Keväällä 1966 pastori Mikko Tervo (Helvi ja Olavi Tervon poika) palasi takaisin Yhdysvaltoihin vaimonsa Susanin ja kahden lapsensa, Stephenin ja Hannan kanssa. Perhe oli ollut työyhteydessä Vetelin Helluntaiseurakunnan kanssa kaksi vuotta.

Monta kokemusta, muistelemisen aihetta, tunteiden vaihtelua menttiin läpi noina kahtena vuotena. Tiedustelin Tervoilta jotain heidän kokemuksistaan. Ensinnäkin työn laadusta sekä työkentän luonteesta ja laajuudesta.

Susan: "Olin kotiäiti ja taloudenhoitaja. Osakseni lankeksi myös viikottainen englanninkielinen raamattutunti. Sain tätän ensimmäiseen keskustelun muodossa tuoda esiin raamatullisia totuuksia ja auttaa ihmisiä tutustumaan lähemmin Jeesukseen. Kohteenani olivat erikoisesti nuoret."

Mikko: "Toimin evankelistanana/pastorina Vetelin ja Halsuan alueella. Seurakuntaan kuului n. 150 jäsentä. Vetelin asukasluku on n. 4,000, Halsuan n. 1,500. Suurelta osalta väestö saa elatuksensa maatalouden kautta.

Minulla oli myös tilaisuus tehdä kiertävän evankelistan työtä. Vierailin seurakunnissa pohjoisessa Keski-Suomessa, kaksi kertaa Venäjällä, ja olin mukana rakentamassa raamattukoulua rajan lähettyvillä.

Pastorin tehtävään kuului sunnuntain kokoukset, kotija sairaalavierailut, rukouskokous tiistai-iltoisin ja torstaisin raamattutunti.

Entisessä Suomen Karjalassa, jossa sain julistaa Jumalan Sanaa, otettiin Sana vastaan herkästi ja halukkaasti. Elintaso ja olosuhteet siellä nykyään ovat enempi kuin surkeat. Sanan julistukselle ei ole vielä riittävästi jatko-opetusta. Sentähden on aivan ehdotonta saada sinne raamattukoulu ja opettaa venäläisille Jumalan Sanan totuuksia."

Kysymykseen, mikä oli vaikeutavain panos kokemuksistanne - perheelle ja muille, sain seuraavat vastaukset.

Susan: "(Toivon) että ihmiset näkivät ja kokivat meidän in-

tomme ja rakkautemme Jeesukseen. Uskon, että rohkeutemme tässä oli tarttuvaa ja teki vaikutuksen ystäviimme. Sain myös hiukan työskennellä lasten kanssa, mutta koin, että heikko suomen kielen taitoni oli esteenä, ja tämä joskus masensi minua."

Mikko: "Toimme vapautta jumalanpalvelukseen, vapautta ylistykseen ja kiitokseen hengellisissä kokouksissa. Suomalaiset ovat aika hiljaisia ja vakaita, kun on kysymyksessä jumalanpalvelus.



Lapset Hanna ja Stephen viihtyivät Suomessa.

Työntekijöinä Vetelin Helluntaiseurakunnassa

Teksti: Liisa A. Lienes



Tervojen koti ja Vetelin Helluntaiseurakunnan kokoontumispaikka.

Kalkki kuvat: Susan ja Mikko Tervo



Mikko Tervo (kesk) vilkkaassa keskustelussa.

Minuun vaikutti hyvin myönteisesti seurustelu ja työskentely sellaisten suomalaisten kanssa, jotka tekivät mitä lupasivat. Me osaltamme rohkaisimme uskovaista syvempään uskollisuuteen Jumalaa ja seurakuntaa kohtaan."

Haastattelun jatkuessa muita asioita pulpahti esiin. Esimerkiksi, kun kyselin jotain hauskoita, erikoisista tai miellyttävistä kokemuksista, sain seuraavia vastauksia.

Susan: "Sulolsin kokemukseni Suomen ajoilta oli, ja tulee olemaan, tyttäreni Hannan syntyminen Kokkolassa. Kiitollisuudella myös muistelen kättilöhoitajaa Pia Ahoa, joka puhui englantia, Jumalalle kiitos!

Oli ihanaa kasvattaa lapset turvallisessa ympäristössä ja saada valtiolta korvaus minun elämäni antoisimmasta tehtävästä - äidin roolista. Nautin myös englannin kielen kurssista, jolla sain opettaa jonkun aikaa ennen tänne paluutamme."

Mikko: "Minun suurin ilonaiheeni oli nähdä se, että ihmiset luovuttivat elämänsä

pitää yhteyttä sukulaisiin.

Miellyttävä äöli myös ulkoilu ja retkeily, kahvin keittäminen erämaassa, nevalla kävelminen, kalan savustaminen yms. . . ."

Mukavia asioita kannattaa muistella. Entäs vaikeuksia? Tälläkin alueella sain vastauksia.

Susan: "Kielivaikeus. [Susan on amerikkalaisyntyinen. Hänen piti oppia suomen kieli.] Kommunikaatio alvan pienissäkin asioissa oli hankalaa. Monesti kielitaidon puute oli todellisenä esteenä haluttuun viestintään. Herra auttoi! Uskon, että Hänen avullaan vaikeudet kääntyivät voitoksi."

Mikko: "Vaikeuksia kehittyi Suomen valtion, minun mielestäni byrokraattisen virkaperivuoren läpikäymisessä. En myöskään pitänyt lyhyistä, pimeistä talvipäivistä.

Alussa suomen kieli tuotti jonkun verran hankaluuksia, mutta loppuajalla puhuin mielestäni jo aika sujuvasti."

Jokaisella jutulla on loppusanat. Niin Susanin ja Mikonkin jutulla.

Susan: "Nautin valtavasti rauhallisesta ja kauniista maasta. Tunnen sisimmässäni kokemuksieni kautta syventynyttä rakkautta ja kunnioitusta Suomen kansaa kohtaan. Ymmärryksen suomalaisuudesta ja suomalaisen elämästä sekä itsestäni ja Jumalasta on myös lisääntynyt.

Kehotukseni on, että jokainen joka haluaa ja voi osallistua tällaiseen "kansainväliseen oppikouluun", asumalla vieraassa kulttuurissa, tekisi sen. Ei mikään oppilaitos ole niin tehokas kuin omakohtainen kokemus."

Mikko: "(Suomi on) hyvä paikka elää. (Koimme sen) turvallisena ja taloudellisesti meille hyödyllisenä. Me pärjäsimme hyvin. Elintaso näyttää olevan aika korkea. Laskujen maksamista ja pankkiasioiden hoitamista helpotti ns. pankkikortin käyttö. (Ei tarvinnut käteislä maksaa mitään, jos ei halunnut. Sain myös runsaasti kasvia!)"

No niin, juttu loppuukin tähän. Haastateltaville ja lukijoille kiitos.



Susan Tervo kottaskareissa.

Suomen uutisia

Tullirikokset rajussa kasvussa Suomessa

Tullirikosten määrä on Suomessa kasvanut rajusti vuoden alkupuoliskolla. Kuuden ensimmäisen kuukauden aikana rikoksia kirjattiin 49 prosenttia enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna.

Kaikkiaan tullirikoksia oli 1 987 kappaletta. Veropetokset ja alkoholin salakuljetus muodostavat kumpikin kolmanneksen rikoksista. Huumauserikoksia paljastui 119.

Valtaosa tullirikoksista sijoittuu maan itä- ja eteläosiin. Itäisessä tullipiirissä kirjattiin yli puolet ja Eteläisessä tullipiirissä neljännes kaikista rikoksista.

Suomen tullihallituksen mukaan tilastoja synkentää ennen kaikkea laittoman savukkeiden tuonnin kasvu Virossa ja Venäjältä. Keskeinen osuus on myös toukokuussa voimaan tulleilla alle 20 tunnin matkoja koskevilla alkoholin tuontirajoituksilla.

(Demari)

Pohjoismainen rattimestaruus Helsinkiin

Helsingin liikennelaitoksen autokerhon joukkue voitti jälleen Pohjoismaiset rattimestaruuskilpailut, mitkä pidettiin äskettäin Helsingissä.

Myös henkilökohtaisessa kilpailussa tuli ensimmäiselle sijalle suomalainen, HKL:n bussiliikenteen kuljettaja Markku Phjonen.

Kilpailussa oli mukana kuusihenkinen joukkue jokaisen Pohjoismaan pääkaupungin kunnallisesta liikenteestä. Suomen joukkueessa oli kolme edustajaa HKL:stä ja kolme Suomen Turistiautosta.

Yy-aajan puolueettomuus kyseenalainen

Suomen ja Neuvostoliiton välistä yy-sopimusta tulisi enemmänkin verrata Itä-Euroopan sotilasliittoihin kuin Ruotsin tai Sveitsin puolueettomuuteen, linjasi kokouksen puheenjohtaja **Sauli Niinistö** puheessaan EU-parlamentin konservatiivisen ryhmän kokouksessa Helsingissä.

Niinistön puhe aiheutti heti joukon kriittisiä kommentteja ja monet pääkirjoitukset pitivät Niinistön kantaa huonosti harkittuna, epätasällisena ja historiallisesti epäilyttävänä.

(Suomi-Seura)

RAIVAAJA

TILAUS JA/TAI OSOITTEENMUUTOS

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

Uusi tilaus _____ uudistus _____

Maksu \$ _____

TILAUSHINNAT:

USA: 12kk \$23.00; 6kk \$15.00; 3kk \$11.00
Ulkomaat: 12kk \$28.00; 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

Suomen uutisia

EU-osastopäällikkö Timo Summan uskomus: Suomalaisien Venäjä-osaaminen yhä maailman parasta

Suomalaisien kannattaisi esitellä Venäjä-osaamistaan nykyistä korkeammalla profiililla, korostaa osastopäällikkö **Timo Summa** EU:n Tacis-toimistosta.

"Ohjelma tarjoaa hyvän mahdollisuuden päästä kasvaville Venäjän markkinoille ja solmia uudet verkostot menetettyjen bilateraalitytävuuksien tilalle.

Suomalaisilla on taipumus kätkeä kynttilänsä vakan alle, kun he valmistelevat hankkeita tai käyvät esittäytymässä Brysselissä, on Summan havainto.

"Venäjä-osaamisemme on maailman parasta, vaikkakaan ei valitettavasti niin laajaa kuin EU:ssa helposti ajatellaan."

Summa korosti Ulkomaankauppaliiton tilaisuudessa Lahdessa, että kiinnostuneiden tulee rekisteröityä Tacis-toimistoon, jotta heiltä osataan pyytää tarjouksia. Oma osaamista tulisi Summan mielestä myydä myös muissa EU-maissa, joista löytyisi kumppaneita isoihin hankkeisiin.

Yli sata suomalaista yritystä on jo mukana Tacis-projekteissa, kun vuosi sitten niitä oli puolenkymmentä.

Vuosien 1996-99 ohjelma ohjaa Venäjälle ja entisiin IVY-maihin sekä Mongoliaan kaikkiaan 13 miljardia Suomen markkaa. Summan mukaan suomalaisilla on hyvä asema näistä hankkeista kilpailtaessa, kunhan tehdään asiantuntevia ja huolellisia tarjouksia ja varaudutaan pitkäjänteiseen työhön.

Ajoittain olisi suomalaisten järkevää löytäytyä yhteen sen sijaan, että kilpailaan samoista projekteista.

(Demari)



Tacis-toimiston osastopäällikkö Timo Summa.

Budjettipäällikkö Erkki Virtanen: Lääniuudistuksen säästöt mitättömiä

Budjettipäällikkö Erkki Virtanen pitää suurlääniä perustamisesta syntyviä säästöjä niin merkityksettöminä, että uudistusta ei voi perustella taloudellisilla syillä.

"Hallinnollisesti hanke on varmaan iso ja paljon hälyä aiheuttava uudistus, mutta ei sillä finanssipolitiikan mitta-kaavassa ole juuri merkitystä lyhyellä tai pitkällä aikavälillä", hän sanoo *Savon Sanomien* ja *Turun Sanomien* haastattelussa.

Suurlääniä perustamisen on arvioitu säästävän 65 miljoonaa markkaa vuodessa. Hallitus päättää aluehallinnon uudistamisesta parhaillaan käynnissä olevissa budjettineuvotteluissa.

(HS)

Marita paransi tulostaan

Merita-konserni paransi ensimmäisellä vuosipuoliskolla runsaalla 400 miljoonalla markalla tulostaan viime vuodesta. Tuntuva parannus johtuu kuitenkin pitkälti Tukon myynnistä ja muista osakekaupoista saaduista tuloista.

Meritan alkuvuoden liikevoitto oli 681 miljoonaa markkaa. Vuotta aiemmin tulosta syntyi 253 miljoonalla markalla, mutta KOP:n väli vaiheen perillinen Kansalliskonserni liitettiin Meritaan vasta viime vuoden maaliskuussa.

Pääjohtaja **Vesa Vainion** mukaan alkuvuoden tulos on jossain määrin odotettua parempi.

(Demari)

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS

SAVES YOU MONEY

ON FLIGHTS TO

FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:



TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, NY 10017

212 832-8989 800 677-6454

**Muistithan
uusia
tilauksesi?**

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.

CENTRAL PRESBYTERIAN CHURCH

593 Park Ave & 64th St., NYC

Mailing address for
information

P.O. Box 2590
Grand Central Station,
New York, NY 10163